

Έγγραφο συνόδου

A9-0358/2023

14.11.2023

ΕΚΘΕΣΗ

σχετικά με τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου όσον αφορά διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συμφωνίας περί καθεστώτος μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ισλαμικής Δημοκρατίας της Μαυριτανίας σχετικά με επιχειρησιακές δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex) στην Ισλαμική Δημοκρατία της Μαυριτανίας
(2023/2087(INI))

Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων

Εισηγήτρια: Tineke Strik

Συντάκτης γνωμοδότησης της συνδεδεμένης επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 57 του Κανονισμού
Jan-Christoph Oetjen, Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΠΡΟΤΑΣΗ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	14
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ.....	18
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.....	25
ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.....	26

ΠΡΟΤΑΣΗ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

όσον αφορά διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συμφωνίας περί καθεστώτος μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ισλαμικής Δημοκρατίας της Μαυριτανίας σχετικά με επιχειρησιακές δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex) στην Ισλαμική Δημοκρατία της Μαυριτανίας

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη το άρθρο 218 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), και ιδίως το άρθρο 77 παράγραφος 2 στοιχεία β) και δ), το άρθρο 79 παράγραφος 2 στοιχείο γ) και το άρθρο 218 παράγραφοι 3 και 4,
- έχοντας υπόψη την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου,
- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων και το πρόσθετο πρωτόκολλο αυτής,
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό 33 του κεφαλαίου V της Διεθνούς Σύμβασης για την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής στη θάλασσα με τίτλο «Distress Situations: Obligations and procedures» (Καταστάσεις κινδύνου: υποχρεώσεις και διαδικασίες),
- έχοντας υπόψη το κεφάλαιο 4 της Διεθνούς Σύμβασης για τη ναυτική έρευνα και διάσωση σχετικά με τις επιχειρησιακές διαδικασίες,
- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση του ΟΗΕ για το Δίκαιο της Θάλασσας,
- έχοντας υπόψη την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου,
- έχοντας υπόψη το Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1896 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2019, για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1052/2013 και (ΕΕ) 2016/1624¹,
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 9ης Φεβρουαρίου 2023,
- έχοντας υπόψη το σχέδιο δράσης της ΕΕ για τις οδούς της Δυτικής Μεσογείου και του Ατλαντικού που παρουσίασε η Επιτροπή στις 6 Ιουνίου 2023,
- έχοντας υπόψη την απόφαση του Συμβουλίου (ΕΕ) 2022/1168, της 4ης Ιουλίου 2022, με την οποία εγκρίνεται η έναρξη διαπραγματεύσεων για τη σύναψη συμφωνίας περί καθεστώτος μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ισλαμικής Δημοκρατίας της Μαυριτανίας σχετικά με επιχειρησιακές δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Οργανισμού

¹ ΕΕ L 295 της 14.11.2019, σ. 1.

Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής στην Ισλαμική Δημοκρατία της Μαυριτανίας²,

- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 21ης Δεκεμβρίου 2021, με τίτλο «Υπόδειγμα συμφωνίας περί καθεστώτος κατά τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1896 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2019, για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1052/2013 και (ΕΕ) 2016/1624» (COM(2021)0829),
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 19ης Μαΐου 2021 σχετικά με την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την εξωτερική μεταναστευτική πολιτική της ΕΕ³,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της ομάδας εργασίας για τον έλεγχο του Frontex της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων, της 14ης Ιουλίου 2021, σχετικά με την έρευνα για τη συγκέντρωση στοιχείων για τον Frontex όσον αφορά εικαζόμενες παραβιάσεις θεμελιωδών δικαιωμάτων και τις συστάσεις της,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 114 παράγραφος 4 και το άρθρο 54 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (A9-0358/2023),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με το άρθρο 73 παράγραφος 3 του κανονισμού 2019/1896, σε περιπτώσεις στις οποίες απαιτείται αποστολή ομάδων διαχείρισης των συνόρων από το μόνιμο σώμα σε τρίτη χώρα όπου τα μέλη των ομάδων θα ασκούν εκτελεστικές αρμοδιότητες, η Ένωση πρέπει να συνάπτει συμφωνία περί καθεστώτος με την οικεία τρίτη χώρα βάσει του άρθρου 218 ΣΛΕΕ·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι, βάσει της απόφασης (ΕΕ) 2022/1168 του Συμβουλίου, τον Ιούλιο του 2022 η Επιτροπή έλαβε εξουσιοδότηση από το Συμβούλιο να διαπραγματευθεί συμφωνία περί καθεστώτος με την Ισλαμική Δημοκρατία της Μαυριτανίας και έκτοτε άρχισε διαπραγματεύσεις με την κυβέρνηση της Μαυριτανίας, με σκοπό τη σύναψη συμφωνίας περί καθεστώτος σχετικά με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex), η οποία θα επιτρέπει στα μέλη των ομάδων που αποστέλλονται από τον Frontex να εκτελούν καθήκοντα με εκτελεστικές αρμοδιότητες στο έδαφος της Ισλαμικής Δημοκρατίας της Μαυριτανίας βάσει ειδικού επιχειρησιακού σχεδίου·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στα συμπεράσματά του, της 9ης Φεβρουαρίου 2023, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζητεί την εντατικοποίηση της συνεργασίας με τις χώρες καταγωγής και διέλευσης, καθώς και την ταχεία ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για τις νέες και τις αναθεωρημένες συμφωνίες περί καθεστώτος μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών σχετικά με την ανάπτυξη του Frontex·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με το άρθρο 73 παράγραφος 2 του κανονισμού 2019/1896, όταν συνεργάζεται με τις αρχές τρίτων χωρών, ο Frontex πρέπει να ενεργεί

² ΕΕ L 181 της 7.7.2022, σ. 18.

³ ΕΕ C 15 της 12.1.2022, σ. 70.

στο πλαίσιο της πολιτικής εξωτερικής δράσης της Ένωσης, μεταξύ άλλων όσον αφορά την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των προσωπικών δεδομένων, την αρχή της μη επαναπροώθησης, την απαγόρευση της αυθαίρετης κράτησης και την απαγόρευση των βασανιστηρίων και των απάνθρωπων ή εξευτελιστικών ποινών ή μεταχείρισης·

- E. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τον κανονισμό 2019/1896, η συνεργασία με τρίτες χώρες αποτελεί σημαντικό στοιχείο της ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων· λαμβάνοντας υπόψη ότι σε περιπτώσεις όπου η Επιτροπή συνιστά στο Συμβούλιο να την εξουσιοδοτήσει να διαπραγματευθεί συμφωνία περί καθεστώτος, η Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογεί την κατάσταση των θεμελιωδών δικαιωμάτων που σχετίζονται με τους τομείς που θα καλύπτονται από τη συμφωνία περί καθεστώτος· λαμβάνοντας υπόψη ότι τέτοια αξιολόγηση δεν έχει ακόμη διενεργηθεί· λαμβάνοντας υπόψη ότι, στην έκθεσή του, της 21ης Μαΐου 2019, το συμβουλευτικό φόρουμ του Frontex καλεί τον Frontex να διενεργεί αποτελεσματική εκτίμηση επιπτώσεων για τα θεμελιώδη δικαιώματα πριν από τη συνεργασία με τρίτη χώρα·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 218 παράγραφος 10 ΣΛΕΕ υποχρεώνει την Επιτροπή να ενημερώνει αμέσως και πλήρως το Κοινοβούλιο σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σύναψης συμφωνίας περί καθεστώτος·
- Z. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με το άρθρο 218 παράγραφος 11 ΣΛΕΕ, τα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή μπορούν να ζητήσουν από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) να γνωμοδοτήσει σχετικά με το εάν η σχεδιαζόμενη συμφωνία είναι συμβατή με τις Συνθήκες· λαμβάνοντας υπόψη ότι, εάν η γνωμοδότηση του ΔΕΕ είναι αρνητική, η σχεδιαζόμενη συμφωνία μπορεί να τεθεί σε ισχύ μόνο εφόσον τροποποιηθεί, ή εάν αναθεωρηθούν οι Συνθήκες·
- H. λαμβάνοντας υπόψη ότι, μετά τη σύναψη της συμφωνίας περί καθεστώτος, τίποτε δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο ή την Επιτροπή να ζητήσουν γνωμοδότηση του ΔΕΕ σχετικά με τη συμβατότητα της συμφωνίας με τις Συνθήκες, εάν το κρίνουν σκόπιμο·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το υπόδειγμα συμφωνίας περί καθεστώτος που αναφέρεται στο άρθρο 76 παράγραφος 1 του κανονισμού 2019/1896 πρόκειται να χρησιμεύσει ως βάση για τις διαπραγματεύσεις της Επιτροπής με τη Μαυριτανία· λαμβάνοντας υπόψη ότι θεσπίζει ένα πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ του Frontex και των ομάδων του, αφενός, και των αρμόδιων αρχών της οικείας τρίτης χώρας, αφετέρου, καθορίζοντας, μεταξύ άλλων, το πεδίο επιχειρήσεων, την ποινική και αστική ευθύνη, τα καθήκοντα και τις εξουσίες των μελών της ομάδας και τα πρακτικά μέτρα που σχετίζονται με τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Frontex πρέπει να διασφαλίζει τον πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων κατά τη διάρκεια αυτών των επιχειρήσεων και να προβλέπει μηχανισμό υποβολής καταγγελιών·
- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με το υπόδειγμα συμφωνίας περί καθεστώτος που αναφέρεται στο άρθρο 76 παράγραφος 1 του κανονισμού 2019/1896:
- τα μέλη των ομάδων του Frontex μπορούν, εν γένει, να εκτελούν καθήκοντα και να ασκούν αρμοδιότητες στο έδαφος της τρίτης χώρας μόνο υπό τις εντολές και την παρουσία των αρχών διαχείρισης των συνόρων της τρίτης

χώρας, πρέπει δε να συμμορφώνονται με τους νόμους και τους κανονισμούς της τρίτης χώρας, καθώς και με το εφαρμοστέο ενωσιακό και διεθνές δίκαιο· οι αρχές της τρίτης χώρας πρέπει να εκδίδουν μόνο εντολές που συμμορφώνονται με το επιχειρησιακό σχέδιο προς τα μέλη των ομάδων· αυτό είναι το μόνο επιχειρησιακό πλαίσιο στο οποίο το προσωπικό της ΕΕ λειτουργεί υπό τη διοίκηση τρίτων κρατών·

- τα μέλη των ομάδων του Frontex χαίρουν ασυλίας όσον αφορά την ποινική δικαιοδοσία της τρίτης χώρας υπό οποιεσδήποτε συνθήκες και δεν πρέπει να υπόκεινται σε κανενός είδους σύλληψη ή κράτηση στην τρίτη χώρα ή από τις αρχές της τρίτης χώρας· η άρση της ασυλίας επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια του εκτελεστικού διευθυντή ή του κράτους μέλους καταγωγής, ανάλογα με το καθεστώς του μέλους της ομάδας·

- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Μαυριτανία αποτελεί τόσο χώρα διέλευσης όσο και προορισμού για μετανάστες από άλλες χώρες της Δυτικής Αφρικής, όπως η Σενεγάλη, το Μάλι, η Γουινέα και η Γουινέα Μπισάου· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα τελευταία δύο χρόνια έχει σημειωθεί σημαντική αύξηση του αριθμού των ατόμων που ταξιδεύουν κατά μήκος των ακτών της Μαυριτανίας προκειμένου να ακολουθήσουν τη μεταναστευτική διαδρομή που περνά από τις Κανάριες Νήσους, γεγονός που συνεπάγεται αυξημένη συμμετοχή της ΕΕ, ιδίως στην διαχείριση των συνόρων· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με την ισπανική Επιτροπή για τη Βοήθεια των Προσφύγων, η διαδρομή μέσω της Μαυριτανίας είναι μία από τις πιο θανατηφόρες στον κόσμο, ενώ το 2021 σημειώθηκε ο μεγαλύτερος αριθμός θανάτων και αγνοουμένων από τότε που άρχισε η καταγραφή δεδομένων για πρώτη φορά·
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 31 Μαΐου 2023, η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ανέφερε την παρουσία 108 972 προσφύγων και αιτούντων άσυλο στη Μαυριτανία, μεταξύ των οποίων 84 093 πρόσφυγες από το Μάλι στον καταυλισμό Mbera·
- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, παρά την υπογραφή της Σύμβασης του 1951 σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων, του πρωτοκόλλου της του 1967 και της Σύμβασης της Οργάνωσης Αφρικανικής Ενότητας του 1969 που διέπει τις ιδιαίτερες πτυχές των προσφυγικών προβλημάτων στην Αφρική, η Μαυριτανία δεν διαθέτει εθνικό νομικό σύστημα ασύλου· λαμβάνοντας υπόψη ότι, ελλείψει τέτοιου συστήματος, η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες προβαίνει σε καταγραφή και καθορισμό του καθεστώτος πρόσφυγα, καθώς και σε άλλες δραστηριότητες προστασίας βάσει μνημονίου συνεννόησης με τις αρχές· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα άτομα που κρίνονται μη επιλέξιμα για προστασία απελαύνονται διαρθρωτικά από τις αρχές στα σύνορα με το Μάλι και τη Σενεγάλη χωρίς περαιτέρω διαδικασίες· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό περιλαμβάνει απελάσεις ατόμων των οποίων οι υποθέσεις δεν αξιολογήθηκαν από την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, συμπεριλαμβανομένων ατόμων που θεωρούνται από τις αρχές ως «ύποπτα για διαφυγή μέσω θαλάσσης», ατόμων που συλλαμβάνονται στη θάλασσα στη Δυτική Σαχάρα από τις μαροκινές αρχές και ατόμων που διαμένουν νόμιμα στη χώρα· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υπήκοοι της Δυτικής και της Κεντρικής Αφρικής συχνά απελαύνονται χωρίς να ακολουθείται η δέουσα διαδικασία, χωρίς ατομική αξιολόγηση του νομικού καθεστώτος ή επίσημες αποφάσεις απέλασης·

- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το ισχύον νομικό πλαίσιο της Μαυριτανίας δεν επιτρέπει την αποτελεσματική προστασία των γυναικών και των παιδιών, ή των ατόμων ΛΟΑΤΚΙ+· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ομοφυλοφιλία θεωρείται παράνομη βάσει του ποινικού δικαίου της Μαυριτανίας και εξακολουθεί να αποτελεί ποινικό αδίκημα που τιμωρείται με θάνατο·
- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πρόσφυγες, οι αιτούντες άσυλο και οι μετανάστες στη Μαυριτανία αντιμετωπίζουν συνεχώς συστημικές και σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και κακομεταχείριση, όπως επαναπροωθήσεις, αυθαίρετες συλλήψεις και κρατήσεις, (έμφυλη) βία, συμπεριλαμβανομένων περιπτώσεων βασανιστηρίων, εκμετάλλευσης, καταχρηστικών συνθηκών κράτησης, εκβιασμού και κλοπής, και καταχρηστικών ομαδικών απελάσεων στη Σενεγάλη και στο Μάλι· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα άτομα δεν αξιολογούνται με βάση την εθνικότητα και την ευαλωτότητά τους· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες δεν φαίνεται να πραγματοποιεί τακτικές επισκέψεις στα σημεία συνοριακού ελέγχου, στα σημεία αποβίβασης μετά από συλλήψεις στη θάλασσα ή στους χώρους κράτησης για τον εντοπισμό τυχόν αναγκών προστασίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών φαίνεται να παρεμποδίζονται να πράξουν τα παραπάνω· λαμβάνοντας υπόψη ότι η εφαρμογή της νομοθεσίας για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων έχει οδηγήσει σε περιστατικά ποινικοποίησης των μεταναστών·
- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Μαυριτανία κατάργησε επίσημα τη δουλεία μόλις το 1981 με την έγκριση του Νόμου 2015-031 και ήταν η τελευταία χώρα στον κόσμο που το έπραξε· λαμβάνοντας υπόψη ότι η δουλεία ποινικοποιήθηκε μόλις το 2015· λαμβάνοντας υπόψη ότι το 2022 ο ειδικός εισηγητής των Ηνωμένων Εθνών για τις σύγχρονες μορφές δουλείας κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η χώρα είχε λάβει σημαντικά μέτρα, αλλά η συνεχιζόμενη ύπαρξη δουλείας και συναφών πρακτικών, συμπεριλαμβανομένης της καταναγκαστικής εργασίας, εξακολουθούσε να αποτελεί πηγή ανησυχίας και να έχει αντίκτυπο τόσο στους μετανάστες όσο και στους πολίτες της Μαυριτανίας·
- ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Μαυριτανία δεν έχει καταργήσει τη θανατική ποινή, παρά το de facto μορατόριουμ από το 1987· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αλλοδαποί κρατούμενοι που κινδυνεύουν να καταδικαστούν σε θάνατο σπάνια έχουν πρόσβαση σε νομική συνδρομή ή σε αξιόπιστο μεταφραστή·
- ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αρχές της Μαυριτανίας λαμβάνουν διμερή στήριξη για τη διαχείριση των συνόρων από τις ισπανικές αρχές από το 2006 μόνο με συμβουλευτική ιδιότητα, μεταξύ άλλων μέσω της φυσικής παρουσίας της ισπανικής πολιτοφυλακής· λαμβάνοντας υπόψη ότι η συμφωνία περί καθεστώτος του Frontex θα επιτρέψει για πρώτη φορά σε μη μαυριτανικό φορέα να ασκεί εκτελεστικές αρμοδιότητες στα σύνορα της χώρας μέσω των αποσπασμένων μελών των ομάδων του·
- ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Frontex, στο πλαίσιο της επιχείρησης HERA, πραγματοποίησε επίσης περιστασιακές κοινές επιχειρήσεις στη Μαυριτανία μεταξύ 2006 και 2018· λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν έχει πραγματοποιηθεί αξιολόγηση της συνεργασίας αυτής όσον αφορά τον αντίκτυπο της στην προστασία και τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των μεταναστών στη Μαυριτανία· λαμβάνοντας υπόψη

ότι, στις 20 Σεπτεμβρίου 2022, ο Frontex εγκαινίασε τη λειτουργία μονάδας ανάλυσης κινδύνου στο Nouakchott, στο πλαίσιο των εργασιών της κοινότητας ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ Αφρικής και Frontex· λαμβάνοντας υπόψη ότι επί του παρόντος υπάρχουν οκτώ μονάδες ανάλυσης κινδύνου που αποτελούν μέρη του δικτύου της κοινότητας ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ Αφρικής και Frontex και έχουν ως ρόλο τη συλλογή και ανάλυση δεδομένων σχετικά με το διασυνοριακό έγκλημα και τη στήριξη των αρχών που συμμετέχουν στη διαχείριση των συνόρων·

1. αναγνωρίζει ότι η ανάπτυξη του Frontex στη Μαυριτανία, σύμφωνα με το *κεκτημένο* της ΕΕ, μπορεί δυνητικά να έχει θετικό αντίκτυπο στον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων· εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για την κατάσταση των θεμελιωδών δικαιωμάτων στη Μαυριτανία, ιδίως για τους μετανάστες και τους πρόσφυγες, και θεωρεί ότι η πιθανή σύναψη συμφωνίας περί καθεστώτος μεταξύ της ΕΕ και της Μαυριτανίας, η οποία θα προέβλεπε την παραχώρηση εκτελεστικών εξουσιών για τον Frontex στη Μαυριτανία, ενέχει υψηλό κίνδυνο παραβιάσεων των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων διεθνούς προστασίας που είναι σοβαρής φύσης και πιθανόν να συνεχιστούν·
2. υπενθυμίζει τη νομική υποχρέωση του Frontex να συμμορφώνεται με το δίκαιο της ΕΕ, ώστε να διασφαλίζεται ο πλήρης σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων κατά τη διάρκεια των επιχειρήσεων, και θεωρεί ότι μια πιθανή συμφωνία περί καθεστώτος που θα επιτρέπει στα μέλη των ομάδων που αναπτύσσει ο Frontex να εκτελούν καθήκοντα με εκτελεστικές αρμοδιότητες στο πλαίσιο ειδικού επιχειρησιακού σχεδίου πρέπει να περιλαμβάνει τις απαραίτητες εγγυήσεις και μέτρα μετριασμού για την τήρηση του ενωσιακού και του διεθνούς δικαίου και αρχών, καθώς και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, σύμφωνα με τον κανονισμό 2019/1896·
3. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι η διαδρομή μέσω της Μαυριτανίας είναι μία από τις πιο θανατηφόρες στον κόσμο και ότι το 2021 σημειώθηκε ο μεγαλύτερος αριθμός θανάτων και αγνοουμένων από τότε που άρχισε η καταγραφή δεδομένων για πρώτη φορά·
4. εκφράζει την ανησυχία του για τον δυνητικό αντίκτυπο που θα έχει μια συμφωνία περί καθεστώτος στην ελεύθερη κυκλοφορία στη Δυτική Αφρική, ιδίως στη Μαυριτανία, και στο πρωτόκολλο της Οικονομικής Κοινότητας των Δυτικοαφρικανικών Κρατών σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, τη διαμονή και την εγκατάσταση·
5. θεωρεί ότι οι διατάξεις που περιλαμβάνονται στο υπόδειγμα συμφωνίας περί καθεστώτος πρέπει να βελτιωθούν, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις προαναφερθείσες σοβαρές ανησυχίες που ενδέχεται να προκαλέσουν σοβαρά κενά στην απόδοση ευθυνών σε περίπτωση παραβιάσεων των θεμελιωδών δικαιωμάτων, οι οποίες θα πρέπει να αντιμετωπιστούν καταλλήλως·
6. συνιστά θερμά στην Επιτροπή και τον Frontex να εγκρίνουν χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση τα ακόλουθα μέτρα, σε περίπτωση που συνεχιστούν οι διαπραγματεύσεις για συμφωνία περί καθεστώτος:

6.1 Ευρωπαϊκή Επιτροπή

- α. να συμπεριλάβει ρητές διασφαλίσεις που θα επιτρέπουν στους αποσπασμένους

υπαλλήλους να μη συμμορφώνονται με εντολές που εκδίδονται από τις αρχές της Μαυριτανίας και αντιβαίνουν στις υποχρεώσεις του Frontex στον τομέα των θεμελιωδών δικαιωμάτων που απορρέουν από το ενωσιακό και το διεθνές δίκαιο·

- β. να μην συμπεριληφθούν στη συμφωνία ειδικές διατάξεις που να επιτρέπουν την προσωρινή εφαρμογή της προτού το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εκτιμήσει εάν θα δώσει τη συγκατάθεσή του για την οριστικοποίησή της·
- γ. να διασφαλίσει ότι το προσωπικό του Frontex στο οποίο χορηγείται ασυλία για τις δραστηριότητές του στη Μαυριτανία πρέπει να συνεχίσει να λογοδοτεί σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ ή των κρατών μελών, προκειμένου να εγγυάται την ασφάλεια δικαίου, να εγκρίνει κατευθυντήριες γραμμές, σε συνεργασία με τον εκτελεστικό διευθυντή του Frontex, σχετικά με την άρση της ασυλίας του αποσπασμένου προσωπικού, συμπεριλαμβάνοντας προδιαγραφές για τον τρόπο με τον οποίο θα αντιμετωπίζονται τα αιτήματα των αρχών τρίτων χωρών, καθώς και σχετικά με την κατοχύρωση ισχυρού ρόλου για τον υπεύθυνο θεμελιωδών δικαιωμάτων (ΥΘΔ)·
- δ. να εξασφαλίσει επαρκείς και προσβάσιμους εσωτερικούς και εξωτερικούς μηχανισμούς για υπηκόους τρίτων χωρών και να διασφαλίσει ότι ο Frontex αναπτύσσει μηχανισμούς για να δέχεται καταγγελίες σε πρώτο βαθμό, σύμφωνα με τις συστάσεις του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή·
- ε. να συμπεριλάβει σαφείς κατευθυντήριες γραμμές και, εφόσον κριθεί αναγκαίο, μέτρα μετριασμού για την καταπολέμηση της διαφθοράς σε τομείς συνεργασίας που έχουν προσδιοριστεί μεταξύ υπαλλήλων του Frontex και των αρχών και δυνάμεων ασφαλείας της Μαυριτανίας, καθώς και διασφαλίσεις με σκοπό να αποφευχθεί η κατάχρηση της υλικής στήριξης της ΕΕ·
- στ. παράλληλα με τις διαπραγματεύσεις για τη συμφωνία περί καθεστώτος, να παρέχει στήριξη και πόρους για να βοηθήσει τις αρχές της Μαυριτανίας να αναπτύξουν ένα ολοκληρωμένο σύστημα νομικού ασύλου, με βάση τα θεμελιώδη δικαιώματα και σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και τις πρακτικές της Ένωσης Αρμοστέας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, συμπεριλαμβανομένης πρόσθετης στήριξης για την ανάπτυξη ικανοτήτων στους εθνικούς οργανισμούς ανθρωπίνων δικαιωμάτων της Μαυριτανίας και στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που επικεντρώνονται στα ανθρώπινα δικαιώματα· να διασφαλίσει ότι οποιαδήποτε μελλοντική αποστολή του Frontex θα πραγματοποιηθεί σε νομικό πλαίσιο όπου μπορεί να ασκηθεί αποτελεσματικά το δικαίωμα πρόσβασης σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας για τα πρόσωπα που έχουν ανάγκη, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε πληροφορίες, νομική συνδρομή, υπηρεσίες διερμηνείας και απαραίτητη υποστήριξη και όπου η ανεξαρτησία των δικαστικών οργάνων και των θεσμών για τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι εγγυημένη·
- ζ. να συμπεριλάβει διατάξεις και διασφαλίσεις για επαρκή προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη συμφωνία περί καθεστώτος, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι αρχές της Μαυριτανίας σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα κατά τη διάρκεια των επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων σχετικά με την

παρακολούθηση της συμμόρφωσης, καθώς και ορθές επιλογές που θα διασφαλίζουν τη λογοδοσία σε περίπτωση παραβιάσεων· να διασφαλίσει ότι οι αρχές της Μαυριτανίας θα δημιουργήσουν ανεξάρτητο και αποτελεσματικό μηχανισμό υποβολής καταγγελιών, ο οποίος θα συνάδει με τον αντίστοιχο μηχανισμό του Frontex σύμφωνα με το άρθρο 111 του κανονισμού 2019/1896·

- η. να τηρεί ανά πάσα στιγμή τα υψηλότερα πρότυπα του δικαίου για τα ανθρώπινα δικαιώματα κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων και της εφαρμογής των συμφωνιών περί καθεστώτος και να διασφαλίζει τη συμμόρφωση με όλες τις σχετικές συμβάσεις και τα πρότυπα που σχετίζονται με τα ανθρώπινα δικαιώματα και με τα οποία η ΕΕ δεσμεύεται νομικά·
- θ. να ενημερώνει πλήρως και τακτικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για όλα τα στάδια της διαπραγματευτικής διαδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 218 παράγραφος 10 ΣΛΕΕ, και, εν γένει, να ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πριν από την έναρξη διαπραγματεύσεων με τρίτες χώρες για συμφωνία περί καθεστώτος·
- ι. σε περίπτωση σύναψης της συμφωνίας περί καθεστώτος, να διασφαλίζει και να κοινοποιεί περιοδική αξιολόγηση της εφαρμογής των διατάξεών της και των κοινών επιχειρησιακών δραστηριοτήτων, με έμφαση στον αντίκτυπο για τα θεμελιώδη δικαιώματα, και να περιλαμβάνει κατάλληλο μηχανισμό παρακολούθησης των θεμελιωδών δικαιωμάτων για τις δραστηριότητες του Frontex·
- ια. παράλληλα με την εφαρμογή της συμφωνίας περί καθεστώτος, να παρέχει κατάρτιση στις αρμόδιες αρχές της Μαυριτανίας σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα ως βασική συνιστώσα των εκτελεστικών επιχειρήσεων στη χώρα, μεταξύ άλλων, σχετικά με τις υποχρεώσεις έρευνας και διάσωσης και με τα δικαιώματα όσων επηρεάζονται, συμπεριλαμβανομένων των προσφυγών κατά καταγγελιών·
- ιβ. να καθιστά τον πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων προϋπόθεση για κάθε υλική στήριξη προς τις συνοριακές αρχές της Μαυριτανίας και να διασφαλίζει ότι διενεργείται παρακολούθηση·
- ιγ. σύμφωνα με την προσέγγιση του υπευθύνου θεμελιωδών δικαιωμάτων του Frontex κατά την έναρξη επιχειρήσεων στο έδαφος τρίτης χώρας και σε συνεργασία με τον εν λόγω υπεύθυνο, να διενεργεί *εκ των προτέρων* εκτιμήσεις επιπτώσεων στα θεμελιώδη δικαιώματα που σχετίζονται με τους τομείς που συνδέονται με την πιθανή ανάπτυξη του Frontex πριν από τη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων με τρίτες χώρες για τη σύναψη συμφωνιών περί καθεστώτος, προκειμένου να είναι σε θέση να εξετάσει πλήρως τον αντίκτυπο της πιθανής συνεργασίας και να διαπραγματευτεί σχετικά με τις αναγκαίες διασφαλίσεις, σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 88 του κανονισμού 2019/1896· να δημοσιοποιεί την εν λόγω εκτίμηση επιπτώσεων, για την οποία το Κοινοβούλιο εκφράζει τη δυσαρέσκειά του που δεν έχει διενεργηθεί ακόμα, ή τουλάχιστον να την κοινοποιεί στους συννομοθέτες·

6.2 Frontex

- α. να μεριμνά για την υλοποίηση αποτελεσματικής, προορατικής και έγκαιρης διαβούλευσης με τον υπεύθυνο θεμελιωδών δικαιωμάτων πριν αποφασίσει να πραγματοποιήσει κοινή επιχείρηση στη Μαυριτανία, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του κανονισμού 2019/1896·
- β. να προωθεί τη συμμετοχή του συμβουλευτικού φόρουμ του Frontex σχετικά με τις εξελίξεις που σχετίζονται με τη συμφωνία περί καθεστώτος, σύμφωνα με το άρθρο 108 του κανονισμού 2019/1896, και να διαβουλεύεται με αυτό, σύμφωνα με τις μεθόδους εργασίας και την εντολή του, μεταξύ άλλων σχετικά με την πιθανή διοργάνωση επιτόπιας επίσκεψης στη Μαυριτανία·
- γ. να διασφαλίσει ότι κάθε επιχειρησιακό σχέδιο που θεσπίζει επιχειρήσεις στο έδαφος της Μαυριτανίας θα πρέπει:
 - i. να σέβεται έναν ισχυρό και επίσημο μηχανισμό για την υποβολή καταγγελιών στον Frontex ή στις αρμόδιες αρχές της Μαυριτανίας για ενέργειες ή για παράλειψη δράσης μελών του προσωπικού που έχουν αποσταλεί ή διαμένουν στη χώρα, σύμφωνα με το άρθρο 111 του κανονισμού 2019/1896, και να συμπεριλαμβάνει σαφείς διατάξεις σχετικά με τα εργαλεία παρακολούθησης και επιβολής μετά την υποβολή καταγγελιών, καθώς και παρέχει σαφή ενημέρωση σχετικά με τη συνέχεια που δίνεται·
 - ii. να επιδιώκει, σε συνεργασία με τις αρχές της Μαυριτανίας, την παρουσία του Frontex σε ζωτικής σημασίας περιοχές όπου είναι πιθανό να υπάρξει σύλληψη μεταναστών ή βία ή εξευτελιστική μεταχείριση εις βάρος τους, και να διασφαλίσει ότι ο υπεύθυνος θεμελιωδών δικαιωμάτων και οι αντίστοιχοι παρατηρητές έχουν πλήρη πρόσβαση στην περιοχή των επιχειρήσεων, σύμφωνα με τη συνήθη επιχειρησιακή διαδικασία του ΥΘΔ, προκειμένου ένας ανεξάρτητος μηχανισμός να ελέγχει και να αξιολογεί τις δραστηριότητες του Frontex στη Μαυριτανία, διασφαλίζοντας παράλληλα σαφείς δεσμεύσεις για τη διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις δραστηριότητες του Οργανισμού·
 - iii. να διασφαλίζει ότι η συλλογή και η ανάλυση οποιωνδήποτε δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα συμμορφώνονται πλήρως με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1725⁴ και σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα·
 - iv. να συνεργαστεί στενά με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες κατά τη διάρκεια επιχειρήσεων στη Μαυριτανία, προκειμένου να διασφαλιστεί το δικαίωμα ασύλου·
 - v. να διασφαλίσει ότι προβλέπονται διατάξεις για την κατάρτιση του αποσπασμένου προσωπικού του Frontex στη Μαυριτανία σχετικά με την

⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2018, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και της απόφασης αριθ. 1247/2002/ΕΚ (ΕΕ L 295 της 21.11.2018, σ. 39).

κατάσταση που επικρατεί στην περιοχή και στη Μαυριτανία όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα και το νομικό πλαίσιο·

- δ. να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με τους κανόνες του Frontex σχετικά με την άρση της ασυλίας του αποσπασμένου προσωπικού, συμπεριλαμβάνοντας προδιαγραφές για τον τρόπο με τον οποίο θα αντιμετωπίζονται τα αιτήματα των αρχών της Μαυριτανίας, καθώς και με τους κανόνες που κατοχυρώνουν ισχυρό ρόλο για τον ΥΘΔ· να εξαρτήσει την αποστολή υπαλλήλων μόνιμου σώματος από τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές·
 - ε. να διερευνήσει και, όπου είναι δυνατόν, να θεσπίσει μηχανισμούς για τα πρόσωπα που ενδέχεται να επηρεάζονται από τις ενέργειες του Frontex στο έδαφος της Μαυριτανίας, ώστε τα εν λόγω πρόσωπα να μπορούν να προσφεύγουν αποτελεσματικά μέσω εξωτερικών φορέων·
 - στ. να υπογράψει μνημόνιο συνεννόησης με τη Μαυριτανία, προκειμένου να ευθυγραμμιστούν οι μηχανισμοί υποβολής καταγγελιών·
 - ζ. σε περίπτωση υπογραφής της συμφωνίας περί καθεστώτος και κατάρτισης επιχειρησιακού σχεδίου, να διασφαλίζει ότι ο ΥΘΔ τοποθετεί σε μόνιμη βάση παρατηρητή θεμελιωδών δικαιωμάτων για την εποπτεία των επιχειρήσεων στη Μαυριτανία και την παρακολούθηση της συνεργασίας σε σχέση με τα θεμελιώδη δικαιώματα, σύμφωνα με τον κανονισμό 2019/1896·
 - η. να συμπεριλάβει ειδικές κατευθυντήριες γραμμές για τη διεκπεραίωση των αιτήσεων ασύλου ευάλωτων μεταναστών, κυρίως παιδιών, ασυνόδευτων ανηλίκων, γυναικών, ατόμων ΛΟΑΤΚΙ+ και των κοινοτήτων που αντιμετωπίζουν στοχευμένη βία ή διακριτική δίωξη στη χώρα καταγωγής τους·
 - θ. να διασφαλίσει ουσιαστική διαβούλευση, διάλογο και συνεργασία με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη καθ' όλη τη διάρκεια του σχεδιασμού, της υλοποίησης και της αξιολόγησης των επιχειρήσεων του στη Μαυριτανία, συμπεριλαμβανομένης της διάδοσης πληροφοριών.
 - ι. να διενεργεί περιοδικές αξιολογήσεις των κοινών επιχειρήσεων σε τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Μαυριτανίας, με έμφαση στα θεμελιώδη δικαιώματα, να τις κοινοποιεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο και να τις δημοσιοποιεί·
7. τονίζει το καθήκον του Frontex να αντιμετωπίζει παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από το προσωπικό του στη Μαυριτανία, σύμφωνα με τις υφιστάμενες διαδικασίες, καθώς και να διασφαλίζει τη λογοδοσία· υπενθυμίζει ότι οι σοβαρές παραβιάσεις ή οι παραβιάσεις που είναι πιθανόν να συνεχιστούν αποτελούν αιτία αμφισβήτησης της παρουσίας προσωπικού του Frontex και θα πρέπει να οδηγούν σε επαναξιολόγηση ή αναστολή της ανάπτυξης του Frontex στη Μαυριτανία, σύμφωνα με το άρθρο 46 παράγραφος 4 του κανονισμού 2019/1896 και το άρθρο 18 του υποδείγματος συμφωνίας περί καθεστώτος· καλεί τον Frontex να καταγγέλλει κάθε τέτοια ενέργεια, προκειμένου να αποφεύγεται τυχόν συνέργεια σε παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τις δυνάμεις ασφαλείας της Μαυριτανίας και να

συνεργάζεται με τις αρμόδιες αρχές, ώστε να διασφαλίζεται η άμεση και αμερόληπτη διερεύνηση τυχόν εικαζόμενων παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·

ο

ο ο

8. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει την παρούσα σύσταση στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, στον υπεύθυνο θεμελιωδών δικαιωμάτων, στην κυβέρνηση της Μαυριτανίας και στους υπογράφοντες τη συμφωνία του Κοτονού μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της ομάδας των χωρών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η έναρξη ισχύος του κανονισμού 2019/1896 (στο εξής: κανονισμός) διεύρυνε σημαντικά την εντολή του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex), συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητάς του να εργάζεται σε τρίτες χώρες. Ο κανονισμός αναθέτει στον Οργανισμό τη δυνατότητα αποστολής προσωπικού για επιχειρησιακές δραστηριότητες στο έδαφος τρίτης χώρας που δεν έχει κοινά σύνορα με κράτος μέλος της ΕΕ, στον βαθμό που απαιτείται για την εκπλήρωση των καθηκόντων του που ορίζονται στον κανονισμό.

Προκειμένου να θεσπιστεί το νομικό πλαίσιο για τη διεκπεραίωση εκτελεστικών καθηκόντων στο έδαφος τρίτης χώρας, απαιτείται η σύναψη της λεγόμενης «συμφωνίας περί καθεστώτος». Πρόκειται για διεθνή συμφωνία μεταξύ της ΕΕ και της τρίτης χώρας βάσει του άρθρου 218 ΣΛΕΕ. Από διαδικαστική άποψη, το Συμβούλιο αναθέτει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διαπραγματευθεί μια τέτοια συμφωνία εξ ονόματος της ΕΕ, ενώ η τελευταία υποχρεούται, σύμφωνα με το άρθρο αυτό, να τηρεί πλήρως και άμεσα ενήμερο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σε όλα τα στάδια της διαδικασίας. Όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 54 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1896, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα διαπραγματευτεί βάσει του λεγόμενου «υποδείγματος συμφωνίας περί καθεστώτος», το οποίο καθορίζεται στην ανακοίνωση COM(2021) 829. Όταν ολοκληρωθούν οι διαπραγματεύσεις, θα πρέπει να ζητηθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να ψηφίσει επί της συμφωνίας, όπως αυτή διαμορφώθηκε κατόπιν διαπραγμάτευσης, και να δώσει την έγκρισή του πριν από την έναρξη ισχύος της.

Στις 4 Ιουλίου, η απόφαση (ΕΕ) 2022/1168 του Συμβουλίου εξουσιοδότησε την Επιτροπή να διαπραγματευθεί συμφωνία περί καθεστώτος με την Ισλαμική Δημοκρατία της Μαυριτανίας σχετικά με τις επιχειρησιακές δραστηριότητες του Frontex στο έδαφος της Μαυριτανίας. Η απόφαση αυτή συνοδεύεται από την οδηγία διαπραγμάτευσης, στην οποία το Συμβούλιο δήλωσε ότι δεν διαπίστωσε συγκεκριμένους λόγους παρέκκλισης από το υπόδειγμα συμφωνίας περί καθεστώτος και, ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα πρέπει να επιδιώξει να διατηρήσει την ουσία της συμφωνίας κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων. Αποφασίστηκε ταυτόχρονα η έναρξη διαπραγματεύσεων με τη Δημοκρατία της Σενεγάλης.

Στις 9 Φεβρουαρίου 2023, το Συμβούλιο υπογράμμισε την πολιτική του στήριξη στην προσπάθεια εξωτερικής ανάθεσης της δράσης του Frontex, ζητώντας την ταχεία ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για νέες και αναθεωρημένες συμφωνίες περί καθεστώτος στα συμπεράσματά του, μεταξύ άλλων με τη Σενεγάλη και τη Μαυριτανία.

Η ενδεχόμενη συμφωνία περί καθεστώτος με τη Μαυριτανία θα δώσει εντολή στον Frontex για πρώτη φορά να διεκπεραιώσει εκτελεστική εντολή στο έδαφος τρίτης χώρας που δεν συνορεύει με κράτος μέλος της ΕΕ ούτε βρίσκεται γεωγραφικά στην Ευρώπη. Το βήμα αυτό θα έχει θεμελιωδώς διαφορετικές επιπτώσεις σε σύγκριση με τις δράσεις που εκτελούνται στο πλαίσιο των ισχυουσών συμφωνιών περί καθεστώτος.

Οι χώρες που έχουν υπογράψει επί του παρόντος τις συμφωνίες περί καθεστώτος του Frontex συμμερίζονται τη φιλοδοξία να ενταχθούν βραχυπρόθεσμα στην ΕΕ, γεγονός που σημαίνει ότι βρίσκονται στη διαδικασία ευθυγράμμισης των νομικών τους πλαισίων με το κεκτημένο της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Επιπλέον, όλες είναι συμβαλλόμενα μέρη του Συμβουλίου της Ευρώπης και, ως εκ τούτου, δεσμεύονται από την

Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Σε αντίθεση με τη Μαυριτανία, οι χώρες αυτές δεσμεύονται από πλαίσια που συμβάλλουν στη διασφάλιση των προτύπων της ΕΕ για τα θεμελιώδη δικαιώματα σε ορισμένο βαθμό.

Υπό το φως των σημαντικών επιπτώσεων και του προηγούμενου που δημιούργησε η σύναψη συμφωνίας περί καθεστώτος του Frontex με μη ευρωπαϊκή τρίτη χώρα, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποφάσισε να κινηθεί εκτενέστερη διαδικασία κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διαπραγμάτευσης της συμφωνίας περί καθεστώτος, πέραν από την —αρκετά περιορισμένη— διαδικασία έγκρισης. Η Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων, η οποία είναι αρμόδια για τον έλεγχο του Frontex, έλαβε την απόφαση να συντάξει την εν λόγω έκθεση ίδιας πρωτοβουλίας, ήδη κατά το στάδιο των διαπραγματεύσεων, με σκοπό την υποβολή συστάσεων στην Επιτροπή σχετικά με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης. Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (DROI) θα εκδώσει γνωμοδότηση σχετικά με την έκθεση, δεδομένου του εξωτερικού χαρακτήρα της συμφωνίας περί καθεστώτος και της διάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Από διαδικαστική άποψη, η εισηγήτρια συγκάλεσε δύο συνεδριάσεις σκιωδών εισηγητών, κατά τις οποίες οι βασικοί ενδιαφερόμενοι κλήθηκαν να παρουσιάσουν τις απόψεις τους επί του θέματος. Στην πρώτη συνεδρίαση συμμετείχαν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή —ως διαπραγματευτική οντότητα— καθώς και δύο ερευνητές με εμπειρογνωμοσύνη στα ανθρώπινα δικαιώματα και το διεθνές δίκαιο. Κατά τη δεύτερη συνεδρίαση, συμμετείχαν ο εκτελεστικός διευθυντής του Frontex και ένας εκπρόσωπος του υπευθύνου θεμελιωδών δικαιωμάτων. Προσκλήθηκαν επίσης οι αρχές της Μαυριτανίας, αλλά δεν συμμετείχαν.

Η θέση και τα πορίσματα της εισηγήτριας

Το σχέδιο έκθεσης περιγράφει διάφορες πτυχές του υποδείγματος συμφωνίας περί καθεστώτος, οι οποίες θα μπορούσαν ενδεχομένως να δημιουργήσουν κενά λογοδοσίας σε περίπτωση σύναψης συμφωνίας με τη Μαυριτανία σε αυτή τη βάση. Η εισηγήτρια είναι της γνώμης ότι οι διατάξεις του υποδείγματος συμφωνίας σχετικά με την ασυλία είναι υπερβολικά ευρείες, γεγονός που ενέχει σημαντικό κίνδυνο ενθάρρυνσης της ατιμωρησίας. Το γεγονός ότι τα μέλη του μόνιμου σώματος δεν μπορούν να διωχθούν στα κράτη μέλη καταγωγής τους αποτελεί πρόσθετο στοιχείο που συμβάλλει στην ατιμωρησία. Μολονότι ο εκτελεστικός διευθυντής θα έχει τη δυνατότητα να άρει την ασυλία μεμονωμένων υπαλλήλων βάσει του υποδείγματος συμφωνίας περί καθεστώτος, η εισηγήτρια πιστεύει ότι η διαδικασία αυτή είναι ανεπαρκής ως υποκατάστατο της δικαστικής δίωξης, δεδομένου ότι θα πρέπει να διεξάγεται από ανεξάρτητο, εξωτερικό φορέα για τη διασφάλιση της αμεροληψίας και της ουδετερότητας των διαδικασιών.

Επιπλέον, η εισηγήτρια είναι της άποψης ότι η ασυλία θα πρέπει κατ' ουσίαν να χορηγείται μόνο με τη μέγιστη δυνατή προσοχή και αναλογικότητα, δεδομένων των ευρύτατων συνεπειών της στην κυριαρχία μιας χώρας και των δυνατοτήτων της εν λόγω χώρας να υποχρεώνει τα άτομα να λογοδοτούν για πράξεις που διαπράττονται στο έδαφός της. Η εισηγήτρια θεωρεί ότι η ασυλία είναι περιττή και δυσανάλογη όσον αφορά την εκτέλεση καθηκόντων διαχείρισης των συνόρων. Το γεγονός ότι το υπόδειγμα συμφωνίας προβλέπει ότι οι αξιωματικοί φέρουν υπηρεσιακά όπλα και κάνουν χρήση βίας υπογραμμίζει τη σημασία να διασφαλιστούν αξιόπιστοι μηχανισμοί λογοδοσίας.

Επίσης, το υπόδειγμα συμφωνίας προβλέπει δομή διοίκησης στην οποία οι υπάλληλοι της

Μαυριτανίας θα δίνουν οδηγίες στο αποσπασμένο προσωπικό του Frontex. Το γεγονός αυτό δημιουργεί νομικό κενό που προκαλεί αβεβαιότητα όσον αφορά τη νομική λογοδοσία του Οργανισμού για τις δράσεις που εκτελούνται από το προσωπικό του στο πλαίσιο κοινών επιχειρήσεων, δεδομένου ότι ο Οργανισμός δεν θα ασκούσε αποτελεσματικό έλεγχο επί των μελών του αποσπασμένου προσωπικού. Αυτό είναι ιδιαίτερα προβληματικό λόγω των διαφορετικών νομικών πλαισίων από τα οποία δεσμεύονται οι αρχές της Μαυριτανίας και ο Frontex. Η εισηγήτρια θεωρεί ότι το ζήτημα αυτό δεν αντιμετωπίζεται επαρκώς από την Επιτροπή και τον Frontex κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

Άλλη μια έλλειψη του υποδείγματος συμφωνίας αφορά τις περιορισμένες εξωτερικές δυνατότητες υποβολής καταγγελιών, ιδίως επειδή οι πολίτες τρίτων χωρών δεν έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν καταγγελίες στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή, και την περιορισμένη αρμοδιότητα του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) επί της εξωτερικής δράσης. Ως εκ τούτου, ο Οργανισμός και η Επιτροπή διερευνούν τρόπους επέκτασης αυτών των δυνατοτήτων, ενδεχομένως με τη συμμετοχή του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (FRA) και του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή.

Στο πλαίσιο αυτό, η εισηγήτρια συνιστά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αντιμετωπίσει σοβαρά τις προαναφερθείσες ελλείψεις κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων προτού ζητήσει την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη συμφωνία περί καθεστώτος. Επιπλέον, η εισηγήτρια συνιστά στην Επιτροπή να διενεργήσει εκ των προτέρων εκτίμηση επιπτώσεων στα θεμελιώδη δικαιώματα χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση, προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα πορίσματα της εν λόγω αξιολόγησης. Εν συνεχεία, απαιτείται ανεξάρτητη παρακολούθηση από την Επιτροπή σε περίπτωση πραγματικής συνεργασίας βάσει της συμφωνίας περί καθεστώτος, σύμφωνα με τη σύσταση του Κοινοβουλίου στην έκθεσή του σχετικά με την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την εξωτερική μεταναστευτική πολιτική της ΕΕ, όπως εγκρίθηκε τον Μάιο του 2021.

Εκτός από τις νομικές ελλείψεις, η εισηγήτρια διαπίστωσε ότι η κατάσταση των θεμελιωδών δικαιωμάτων στη Μαυριτανία αποτελεί πηγή ανησυχίας σε περίπτωση ανάπτυξης του Frontex στο έδαφός της. Ελλείπει νομικού συστήματος ασύλου, η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR) καθορίζει την επιλεξιμότητα για άσυλο. Ωστόσο, τα άτομα που δεν θεωρούνται επιλέξιμα για άσυλο απελαύνονται από τις αρχές στο Μάλι και τη Σενεγάλη χωρίς περαιτέρω διαδικασίες. Επιπλέον, υπάρχουν πρακτικά προβλήματα που σχετίζονται με την πρόσβαση της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες σε συλληφθέντες, γεγονός που δημιουργεί κίνδυνο απέλασης ατόμων που χρήζουν προστασίας. Οι μετανάστες και οι πρόσφυγες αντιμετωπίζουν περαιτέρω ορισμένα άλλα ζητήματα, τα οποία σχετίζονται με σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και κακομεταχείριση, όπως επαναπροωθήσεις, αυθαίρετες συλλήψεις, βασανιστήρια, κρατήσεις, (έμφυλη) βία, εκμετάλλευση και επιβολή κυρώσεων που επιβάλλονται από τον νόμο της σαρία και είναι παράνομες στην ΕΕ. Επομένως, οι επιχειρήσεις του Frontex στη Μαυριτανία και μάλιστα υπό τις δομές διοίκησης των αρχών της Μαυριτανίας ενέχουν σημαντικό κίνδυνο εμπλοκής του αποσπασμένου προσωπικού σε αυτές τις παραβιάσεις.

Η εισηγήτρια συνιστά στον Frontex να εξετάσει ενδελεχώς τις συστάσεις του Κοινοβουλίου και να συνεργαστεί στενά με τον Υπεύθυνο Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (ΥΘΔ) για να αντιμετωπίσει τα ζητήματα που προσδιορίζονται στην έκθεση, να διασφαλίσει δε ότι συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις του που σχετίζονται με τα θεμελιώδη δικαιώματα.

Επιπλέον, η εισηγήτρια καλεί επιτακτικά τον Οργανισμό και τον ΥΘΔ να αξιολογήσουν σοβαρά τη σκοπιμότητα της διεκπεραίωσης εκτελεστικής εντολής από τον Frontex στο έδαφος της Μαυριτανίας και ταυτόχρονα να τηρηθούν πλήρως οι υποχρεώσεις του στον τομέα των θεμελιωδών δικαιωμάτων, όπως κατοχυρώνονται από το δίκαιο της Ένωσης.

21.9.2023

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

προς την Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων

σχετικά με τις εν εξελίξει διαπραγματεύσεις για συμφωνία περί καθεστώτος για τις επιχειρησιακές δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex) στη Μαυριτανία (2023/2087(INI))

Συντάκτης γνωμοδότησης: Jan-Christoph Oetjen

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων καλεί την Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

1. αναγνωρίζει τις εν εξελίξει διαπραγματεύσεις μεταξύ της ΕΕ και της Μαυριτανίας για τη σύναψη συμφωνίας περί καθεστώτος που θα προβλέπει την ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex) στη Μαυριτανία· σημειώνει ότι συμφωνία περί καθεστώτος μπορεί να συναφθεί μόνο υπό την προϋπόθεση ότι τηρεί αυστηρά, μεταξύ άλλων και κατά τη διάρκεια των επιχειρήσεων, την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την αρχή της μη επαναπροώθησης, την απαγόρευση της αυθαίρετης κράτησης και την απαγόρευση των βασανιστηρίων και των απάνθρωπων ή εξευτελιστικών ποινών ή μεταχείρισης, όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 73 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1896¹· τονίζει την ανάγκη να συμπεριληφθεί σαφής ρήτρα για τα ανθρώπινα δικαιώματα και εγγυήσεις λογοδοσίας στη Μαυριτανία και να υποβάλλονται αναφορές για παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τον Frontex σχετικά με όλες τις δραστηριότητές του που αφορούν τη μετανάστευση και το άσυλο στη Μαυριτανία·
2. ζητεί να συμπεριληφθεί κατάλληλος μηχανισμός παρακολούθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για τις δραστηριότητες του Frontex σε όλες τις αποστολές του με την τοποθέτηση παρατηρητών θεμελιωδών δικαιωμάτων του Frontex σε τρίτες χώρες και μέσω σαφών δεσμεύσεων για διαφάνεια και ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις δραστηριότητες του Frontex·
3. καλεί την Επιτροπή να διενεργήσει διεξοδική και ανεξάρτητη αξιολόγηση της

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1896 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2019, για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1052/2013 και (ΕΕ) 2016/1624. ΕΕ L 295 της 14.11.2019, σ. 1.

κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Μαυριτανία όσον αφορά τη μεταχείριση των μεταναστών και των προσφύγων και τους συναφείς τομείς που καλύπτονται από τη συμφωνία περί καθεστώτος, προτού ολοκληρώσει τις διαπραγματεύσεις με τη χώρα, προκειμένου να είναι σε θέση να εξετάσει πλήρως τον αντίκτυπο της πιθανής συνεργασίας και να διαπραγματευτεί τις αναγκαίες διασφαλίσεις, και να ενημερώσει το Κοινοβούλιο χωρίς καθυστέρηση·

4. επισημαίνει ότι η έναρξη επιχειρησιακών δραστηριοτήτων του Frontex στο πλαίσιο συμφωνίας περί καθεστώτος θα πρέπει να σέβεται πλήρως, να προάγει και να ενισχύει τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις αξίες της ΕΕ, μεταξύ άλλων όσον αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την αρχή της μη επαναπροώθησης, την απαγόρευση της αυθαίρετης κράτησης και την απαγόρευση των βασανιστηρίων και των απάνθρωπων ή εξευτελιστικών ποινών ή μεταχείρισης· θεωρεί ότι οποιαδήποτε συμφωνία περί καθεστώτος που προβλέπει επιχειρήσεις του Frontex σε τρίτες χώρες θα πρέπει να ενσωματώνει την πτυχή αυτή·
5. θεωρεί ότι το προσωπικό του Frontex στο οποίο χορηγείται ασυλία για τις δραστηριότητές του στη Μαυριτανία πρέπει απαραίτητα να συνεχίσει να λογοδοτεί σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ ή των κρατών μελών· καλεί τον εκτελεστικό διευθυντή να εγκρίνει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την υποχρεωτική άρση της ασυλίας του τοποθετημένου προσωπικού, διευκρινίζοντας τον τρόπο με τον οποίο θα αντιμετωπίζονται τα αιτήματα των αρχών τρίτων χωρών, καθώς και να κατοχυρώσει ότι ο υπεύθυνος θεμελιωδών δικαιωμάτων κατέχει ισχυρό ρόλο· θεωρεί ότι το προσωπικό του Frontex θα πρέπει όχι μόνο να αποφεύγει τη συνέργεια σε παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τις δυνάμεις ασφαλείας της Μαυριτανίας, αλλά και να καταγγέλλει ενεργά τέτοιες ενέργειες· υπενθυμίζει τη νομική ευθύνη του Frontex να σέβεται και να εγγυάται τα ανθρώπινα δικαιώματα, και ζητεί να θεσπιστεί σαφής, ταχύς και αποτελεσματικός μηχανισμός για τη διασφάλιση της λογοδοσίας του προσωπικού του Frontex στη χώρα καταγωγής του·
6. ζητεί να καταρτιστούν σαφείς κατευθυντήριες γραμμές κατόπιν διαβούλευσης με εμπειρογνώμονες και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και να παρασχεθεί κατάρτιση στο αποσπασμένο προσωπικό του Frontex στη Μαυριτανία όσον αφορά την περιφερειακή και εγχώρια κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το νομικό πλαίσιο, καθώς και το διεθνές δίκαιο και τα πρότυπα για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ανθρωπιστική βοήθεια·
7. καλεί την Επιτροπή να παράσχει κατάρτιση στις αρχές και τους συνοριοφύλακες της Μαυριτανίας σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του προσωπικού της Μαυριτανίας σε επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης και την επεξεργασία και διαχείριση αιτήσεων ασύλου·
8. ζητεί τη θέσπιση ενός ισχυρού και αποτελεσματικού μηχανισμού υποβολής καταγγελιών που να είναι ανεξάρτητος και προσβάσιμος στο κοινό, ενός μηχανισμού αναφοράς συμβάντων για τις δραστηριότητες του Frontex και ενός μηχανισμού που να διασφαλίζει την αποτελεσματική προσφυγή για τα άτομα που επηρεάζονται από τις δράσεις του Frontex· θεωρεί ότι αυτός ο μηχανισμός αναφοράς συμβάντων θα πρέπει να εγγυάται την ανωνυμία και την εμπιστευτικότητα για τα άτομα που καταγγέλλουν δραστηριότητες του Frontex που παραβιάζουν το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο ή τα

ανθρώπινα δικαιώματα·

9. καλεί την ΕΕ να παράσχει πρόσθετη στήριξη για την ανάπτυξη ικανοτήτων στους εθνικούς οργανισμούς και στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών της Μαυριτανίας για τα ανθρώπινα δικαιώματα· καλεί τη Μαυριτανία να διασφαλίσει την ανεξαρτησία των δικαστικών της οργάνων και των θεσμών της για τα ανθρώπινα δικαιώματα·
10. ζητεί να συμπεριληφθεί ισχυρός ανεξάρτητος μηχανισμός παρακολούθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για τις δραστηριότητες του Frontex που διεξάγονται στο πλαίσιο της εν λόγω συμφωνίας περί καθεστώτος, με τον υπεύθυνο θεμελιωδών δικαιωμάτων να διαδραματίζει ισχυρό ρόλο, προκειμένου να αποφευχθεί τυχόν κίνδυνος να καταστούν οι υπάλληλοι του Frontex συνεργοί σε παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·
11. θεωρεί ότι οποιαδήποτε τοποθέτηση προσωπικού από τον Frontex στη Μαυριτανία και η διεξαγωγή επιχειρησιακών δραστηριοτήτων με τις δυνάμεις ασφαλείας της Μαυριτανίας μπορούν να πραγματοποιηθούν μόνο στην περίπτωση όπου διασφαλίζεται κατάλληλη προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για τους μετανάστες και τους αιτούντες άσυλο καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας υποβολής αίτησης ασύλου ή επαναπατρισμού τους·
12. αποδοκιμάζει και καταδικάζει απερίφραστα την επανειλημμένη πρακτική επαναπροώθησεων κατά μεταναστών και αιτούντων άσυλο από τους συνοριοφύλακες και το προσωπικό ασφαλείας της Μαυριτανίας·
13. επαναλαμβάνει και υπογραμμίζει ότι ο Frontex δεν θα πρέπει να συμμετέχει σε κανενός είδους επαναπροώθηση και θα πρέπει να καταγγέλλει δημοσίως τις πρακτικές αυτές, όταν παρατηρούνται ή υποπίπτουν στην αντίληψή του·
14. θεωρεί ότι η ΕΕ και ο Frontex θα πρέπει να αναστείλουν τις δραστηριότητές τους στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου σε συνεργασία με τις αρχές της Μαυριτανίας, στο πλαίσιο της συμφωνίας περί καθεστώτος, σε περίπτωση που υπάρξουν διαρκείς και σοβαρές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως ορίζεται στα πρότυπα του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου· ζητεί να θεσπιστούν σαφή κριτήρια αναφοράς για την αναστολή της συμφωνίας περί καθεστώτος ή για την αναστολή συγκεκριμένων δραστηριοτήτων που συμβάλλουν άμεσα ή έμμεσα σε παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·
15. επισημαίνει ότι η παροχή αναπτυξιακής βοήθειας από την ΕΕ και τα κράτη μέλη της πρέπει να διενεργείται με πλήρη διαφάνεια και υπό κοινοβουλευτικό έλεγχο·
16. εκφράζει την έντονη ανησυχία του για τις επιδόσεις της Μαυριτανίας και των δυνάμεων ασφαλείας της στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ιδίως για τις παραβιάσεις που διαπράχθηκαν μεταξύ 2020 και 2023 κατά την επιβολή ελέγχων μετανάστευσης και συνόρων, όσον αφορά μεταξύ άλλων τεκμηριωμένες περιπτώσεις βίας και βασανιστηρίων, αυθαίρετες συλλήψεις και κρατήσεις, παρατεταμένη προφυλάκιση ατόμων που κατηγορούνται για παράνομη διακίνηση μεταναστών, καταχρηστικές συνθήκες κράτησης, εκβιασμό και κλοπή, καταχρηστικές ομαδικές απελάσεις και εμπορία ανθρώπων σε συνθήκες δουλείας·

17. εκφράζει την ανησυχία του για την απουσία νομοθεσίας για το άσυλο στη Μαυριτανία, καθώς και για το γεγονός ότι οι ομοφυλοφιλικές σχέσεις είναι επί του παρόντος παράνομες στη χώρα·
18. καλεί την Επιτροπή να στηρίξει τις τοπικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που προστατεύουν και προωθούν τα δικαιώματα των μεταναστών, καθώς και τις οργανώσεις που παρακολουθούν τη συνεργασία των αρχών της Μαυριτανίας με τον Frontex·
19. εκφράζει την ανησυχία του για την καταγγελλόμενη μη ορθή χρήση της υλικής στήριξης της ΕΕ από τις δυνάμεις ασφαλείας της Μαυριτανίας για σκοπούς ελέγχου της μετανάστευσης· ζητεί να υπάρξει ολοκληρωμένη παρακολούθηση της χρήσης της υλικής στήριξης που παρέχεται προς τις αρχές της Μαυριτανίας και να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση ή η υλική στήριξη του Frontex δεν συμβάλλει σε παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Μαυριτανία·
20. ζητεί να συμπεριληφθούν στη συμφωνία περί καθεστώτος τα ακόλουθα σημεία, πριν ζητηθεί η επίσημη έγκριση του Κοινοβουλίου:
- α) ο Frontex θα συνεργαστεί και θα στηρίξει τις αρχές της Μαυριτανίας για να διασφαλίσει ότι δεν θα υπάρξει υπερβολικά μακρά ή αυθαίρετη κράτηση μεταναστών και αιτούντων άσυλο και ότι τα κέντρα κράτησης θα συμμορφώνονται με τα πρότυπα για τα ανθρώπινα δικαιώματα·
 - β) θα πραγματοποιούνται ανακρίσεις μόνο όταν κρίνεται απαραίτητο· τα βασανιστήρια υπό οποιαδήποτε μορφή διώκονται ενεργά και τιμωρούνται αυστηρά·
 - γ) θεσπίζονται και, κατά συνέπεια, εφαρμόζονται διασφαλίσεις κατά της διαφθοράς από τη διοίκηση του Frontex και από τις αρχές της Μαυριτανίας·
 - δ) ο Frontex σε καμία περίπτωση δεν θα προβαίνει σε επαναπροωθήσεις και σε άλλες παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων ούτε θα εφαρμόζει βίαια μέτρα για να επηρεάσει τις μεταναστευτικές ροές·
 - ε) η χρηματοδότηση της ΕΕ θα εκταμιεύεται με διαφάνεια με εκτιμήσεις επιπτώσεων στα ανθρώπινα δικαιώματα που θα διενεργούνται πριν από την εκταμίευση και με αυστηρή παρακολούθηση κατά τη διάρκεια της υλοποίησης·
 - στ) θεσπίζονται ρητές διασφαλίσεις προκειμένου να επιτρέπεται στους αποσπασμένους υπαλλήλους να παραβλέπουν εντολές που εκδίδονται από τις αρχές της τρίτης χώρας και αντιβαίνουν στις υποχρεώσεις του Οργανισμού που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα και/ή τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το ενωσιακό και το διεθνές δίκαιο·
 - ζ) οι δραστηριότητες του Frontex θα τεκμηριώνονται με διαφάνεια·
 - η) οι διατάξεις της συμφωνίας θα αναφέρονται στην ανάγκη σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τις αρχές της Μαυριτανίας κατά τη διάρκεια των επιχειρήσεων και θα περιλαμβάνουν αυστηρά μέτρα που θα διασφαλίζουν τη λογοδοσία σε περίπτωση παραβιάσεων·

21. υποστηρίζει ότι η αναπτυξιακή συνεργασία και οι προσπάθειες για την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων της μετανάστευσης θα πρέπει να παραμείνουν προτεραιότητα στη συνεργασία ΕΕ-Μαυριτανίας για τη μετανάστευση·
22. καλεί την ΕΕ και τα κράτη μέλη της να διασφαλίσουν ασφαλείς και νόμιμες οδούς για τους μετανάστες και τους πρόσφυγες που ζουν ή διέρχονται από τη Μαυριτανία.

**ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ
ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

Ημερομηνία έγκρισης	20.9.2023
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+ : 29 - : 5 0 : 23
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Anna Bonfrisco, Reinhard Bütikofer, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Michael Gahler, Γιώργος Γεωργίου, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Thierry Mariani, David McAllister, Βαγγέλης Μείμαράκης, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Javier Nart, Matjaž Nemeč, Δημήτρης Παπαδάκης, Κώστας Παπαδάκης, Tonino Picula, Manu Pineda, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Jordi Solé, Hermann Tertsch, Hilde Vautmans, Anders Vistisen, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Vladimír Bilčík, Angel Dzhambazki, Andrey Kovatchev, Γεώργιος Κύρτσος, Carina Ohlsson, Juozas Olekas, Νίκος Παπανδρέου, Mick Wallace, Javier Zarzalejos
Αναπληρωτές (άρθρο 209 παράγραφος 7 του Κανονισμού) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Gheorghe Falcă, Dace Melbārde, Jan-Christoph Oetjen, Juan Ignacio Zoido Álvarez

**ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ
ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

29	+
Renew	Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Γεώργιος Κύρτσος, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Jan-Christoph Oetjen, Hilde Vautmans
S&D	Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Carina Ohlsson, Juozas Olekas, Δημήτρης Παπαδάκης, Νίκος Παπανδρέου, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder
Verts/ALE	Alviina Alametsä, Reinhard Bütikofer, Mounir Satouri, Jordi Solé, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

5	-
ID	Anna Bonfrisco, Thierry Mariani, Anders Vistisen
NI	Κώστας Παπαδάκης
The Left	Γιώργος Γεωργίου

23	0
ECR	Angel Dzhambazki, Hermann Tertsch
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Gheorghe Falcă, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Βαγγέλης Μείμαρράκης, Dace Melbārde, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos, Juan Ignacio Zoido Álvarez, Željana Zovko
The Left	Manu Pineda, Mick Wallace

Υπόμνημα των χρησιμοποιούμενων συμβόλων:

+ : υπέρ

- : κατά

0 : αποχή

**ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ
ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

Ημερομηνία έγκρισης	26.10.2023
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+ : 43 - : 7 0 : 1
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Magdalena Adamowicz, Malik Azmani, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Vladimír Bilčík, Malin Björk, Karolin Braunsberger-Reinhold, Saskia Bricmont, Annika Bruna, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Patricia Chagnon, Lena Düpont, Cornelia Ernst, Nicolaus Fest, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Fabienne Keller, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Nuno Melo, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Paulo Rangel, Diana Riba i Giner, Isabel Santos, Birgit Sippel, Sara Skytvedal, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Tomas Tobé, Milan Uhrík, Ελισσάβετ Βόζεμπεργκ-Βρυωνίδη, Javier Zarzalejos
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Susanna Ceccardi, Gwendoline Delbos-Corfield, Jan-Christoph Oetjen, Anne-Sophie Pelletier, Róza Thun und Hohenstein, Dragoș Tudorache
Αναπληρωτές (άρθρο 209 παράγραφος 7 του Κανονισμού) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Arba Kokalari, Andrius Kubilius, Helmut Scholz

**ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ
ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

43	+
PPE	Magdalena Adamowicz, Vladimír Bilčík, Karolin Braunsberger-Reinhold, Lena Düpont, Andrzej Halicki, Arba Kokalari, Andrius Kubilius, Jeroen Lenaers, Nuno Melo, Paulo Rangel, Sara Skytvedal, Tomas Tobé, Ελισσάβερ Βόζεμπεργκ-Βρυονίδη
S&D	Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Isabel Santos, Birgit Sippel
Renew	Malik Azmani, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Jan-Christoph Oetjen, Maite Pagazaurtundúa, Ramona Strugariu, Róza Thun und Hohenstein, Dragoș Tudorache
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Damien Carême, Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Tineke Strik
The Left	Malin Björk, Cornelia Ernst, Anne-Sophie Pelletier, Helmut Scholz

7	-
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Patryk Jaki
ID	Annika Bruna, Susanna Ceccardi, Patricia Chagnon, Nicolaus Fest
NI	Milan Uhrík

1	0
PPE	Javier Zarzalejos

Υπόμνημα των χρησιμοποιούμενων συμβόλων:

+ : υπέρ

- : κατά

0 : αποχή